

ธนุรเวทฉบับอัคนิปุราณะและฉบับสารงครปัทธติ:

ความต่างสะท้อนสถานภาพ

เจียรไน วิติกุล และ ชานปวิรัช ทัดแก้ว *

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาวรรณคดีธนุรเวทสองฉบับ คือธนุรเวทฉบับอัคนิปุราณะและฉบับสารงครปัทธติ โดยจำกัดเฉพาะเนื้อหาว่าด้วยกระบวนการฝึกฝนธนู เพื่อเปรียบเทียบและอธิบายลักษณะและสถานภาพของวรรณคดีทั้งสอง ผลการศึกษาพบว่าธนุรเวทสองฉบับนี้มีความแตกต่างทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา ธนุรเวทฉบับอัคนิปุราณะนั้นไม่มีการแบ่งหมวดหมู่และการเรียบเรียงข้อมูล ทั้งยังมีเนื้อหาบางส่วนซ้ำซ้อน ขาดตกบกพร่อง และน่ากังขาถึงความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อีกด้วย จึงมีโอกาสมากว่าธนุรเวทฉบับนี้จะเป็นการรวบรวมศาสตร์การธนูมาบันทึกไว้เพื่อรักษาองค์ความรู้มากกว่าจะมุ่งเน้นการถ่ายทอด ในขณะที่ธนุรเวทฉบับสารงครปัทธตินั้นมีการเรียบเรียงอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยง่ายต่อการค้นคว้า มีเนื้อหาที่ครอบคลุม ใช้งานได้จริง และมีกลวิธีนำเสนอข้อมูลที่แสดงถึงความคำนึงต่อผู้ใช้อย่างเห็นได้ชัด ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ธนุรเวทฉบับนี้รวบรวมขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อการเผยแพร่ความรู้เป็นสำคัญ และน่าจะมีฐานะเป็นตำราประกอบ การเรียนการสอนธนู

คำสำคัญ: ธนุรเวท, อัคนิปุราณะ, สารงครปัทธติ, ความแตกต่าง, สถานภาพ

* หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Agni Purāṇa Dhanurveda and Śārṅgadharapaddhati

Dhanurveda: Differences, Roles, and Functions

Jiaranai Vithidkul and Chanwit Tudkeao *

Abstract

This research compares the archery training sections of *Agni Purāṇa Dhanurveda* and *Śārṅgadharapaddhati Dhanurveda*, the two versions of ancient Indian military literatures. The goal is to clarify the similarities and differences between these *Dhanurvedas* and to discover the roles and functions of the literatures. Upon examining the texts, it becomes clear that *Agni Purāṇa Dhanurveda* is uncategorized and unordered. Some verses reveal the absence of existing then-contemporary knowledge and others lead to skepticism on practicality. Thus, this *Dhanurveda* is likely to be a collection of archery science compiled together without editing, mainly to preserve the wisdom rather than to express it. On the contrary, *Śārṅgadharapaddhati Dhanurveda* is much more organized. With the user-oriented style and realistic, practical content, it can be assumed that this *Dhanurveda* is aimed to be the means of knowledge transfer than just a mere collection of texts and acts as a manual in archery lessons.

Keywords: Dhanurveda, Agni Purāṇa, Śārṅgadharapaddhati, Function, Archery

* Affiliation: Department of Eastern Languages, Faculty of Arts, Chulalongkorn University